

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: <http://www.drs.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____
на № _____ від _____

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) розглянула проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Гігієнічних вимог для агропродовольчих ринків» (далі – проект постанови), а також документи, що надані до нього листом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26.04.2019 № 37-15-7/10844.

За результатами розгляду проекту наказу та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

встановила:

проектом наказу передбачається затвердити гігієнічні вимоги для агропродовольчих ринків (далі - проект вимог).

Однак, проект наказу не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на таке.

В преамбулі проекту наказу відсутнє пряме посилання на законодавство, яке б передбачало затвердження Гігієнічних вимог для агропродовольчих ринків.

Розробник в преамбулі проекту наказу посилається на статтю 7 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон № 771), який регулює питання харчових продуктів.

Однак, проектом вимог передбачається врегулювання питань створення належних умов для реалізації (оптової реалізації) та/або зберігання харчових продуктів, *кормів і живих тварин* на спеціально оснащених та відведених місцях.

Слід зазначити, що питання *кормів і живих тварин* не регулюється Законом № 771, а отже не є предметом запропонованого проектом наказу регулювання.

Відповідно до Закону № 771, гігієнічні вимоги - *заходи та умови*, що необхідні для управління небезпечними факторами і забезпечення придатності харчових продуктів для споживання людиною з урахуванням їх використання згідно з призначенням.

РІШЕННЯ № 257 від 03.06.2019

Кусяка Ганна Григорівна

Враховуючи зазначене, проект вимог має передбачати лише *заходи та умови*, що необхідні для управління небезпечними факторами і забезпечення придатності харчових продуктів для споживання людиною, з урахуванням їх використання згідно з призначенням на агропродовольчих ринках.

У пункті 5 Розділу II проекту вимог зазначені вимоги до території агропродовольчого ринку, однак визначений перелік є не достатнім, оскільки у ньому не зазначено ряд обов'язкових складових для ефективної роботи ринку в гігієнічних умовах, а саме наявність визначених переходів для пішоходів, стоянок для транспортних засобів, штучного освітлення, гучномовця, телефонного зв'язку, туалету, водопостачання та водовідведення, що зазначено і у пункті 6 Правил торгівлі на ринках, затверджених наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України 26 лютого 2002 року № 57/188/84/105.

Враховуючи зазначене, даний пункт доцільно доповнити необхідним змістом чи здійснити посилення на відповідні норми законодавства.

Відповідно до нормативно-правових актів, діяльність агропродовольчого ринку здійснюється за умови наявності експлуатаційного дозволу чи державної реєстрації. Пунктом 1 Розділу III проекту вимог встановлюється заборона функціонування агропродовольчого ринку за певних умов, у тому числі за відсутності водопроводу із гарячою та холодною водою, а також каналізації. Відсутність водопроводу та каналізації також є підставою для відмови у видачі експлуатаційного дозволу, що передбачено п. 4 ч.7 ст.23 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Однак, пунктом 4 цього ж розділу допускається відсутність каналізації із наділенням повноважень комунальних служб для визначення методів та порядку спуску стічних вод. Затвердження на законодавчому рівні таких суперечливих формулювань на практиці може призвести до негігієнічних умов під час зберігання та збуту харчових продуктів.

Слід зазначити, що зміст проекту нормативно-правового акту повинен бути стислий, чіткий та викладений у логічній послідовності.

Окрім цього, доцільно визначити термін для розморожування холодильних камер, оскільки словосполучення «по мірі намерзання льоду» є абстрактним (п. 8 Розділу III проекту вимог).

Пунктом 21 Розділу III проекту вимог закріплюється право оператора ринку встановлювати вимоги до умов зберігання (температури, відносної вологості) харчових продуктів, у тому числі під час реалізації на агропродовольчому ринку, що є несприятливим і може призвести до зловживань оператором ринку та службової недбалості. Крім того, загальні гігієнічні вимоги щодо поводження з харчовими продуктами закріплені у Розділі VII Закону №771.

У пункті 4 Розділу IV проекту вимог зазначено, що особам, які продають харчові продукти на агропродовольчому ринку видається експертний висновок встановленої форми, проте не вказано орган, який здійснює його видачу, що потребує уточнення.

Абзацом 9 пункту 5, пунктами 11 та 15 Розділу IV проекту вимог встановлюються норми щодо реалізації та заборони реалізації свіжих і сушених грибів (у т.ч. дикорослих промислового чи непромислового виробництва). З метою однозначного трактування запропонованих норму пункті 11 Розділу IV проекту вимог, необхідно уточнити види чи групи таких грибів.

Також, конкретизації щодо видів ветеринарних документів потребує і пункт 8 Розділу IV проекту Гігієнічних змін.

Спостерігається дублювання абзаців пункту 17 Розділу IV проекту вимог, а саме щодо наявності ідентифікації (ідентифікаційних документів) живих тварин, що в свою чергу потребує редакційних змін.

Крім того, закладені у пункті 22 Розділу IV проекту вимог норми щодо щоденного прибирання території агропродовольчого ринку частково дублюють пункти 7, 8, 9 Розділу I.

Поряд з тим, проект вимог містить положення, які не є предметом цього регулювання, зокрема, пункти 14, 15 Розділу III, пункт 5 Розділу IV, розділ IV проекту вимог та інше.

Згідно з вимогами статті 1 Закону документом, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики – є Аналіз регуляторного впливу (далі - АРВ).

У даному випадку, наданий розробником АРВ до проекту наказу *містить формальний опис запропонованого ним регулювання, не є інформативним, та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).*

Відповідно до пункту 13 Методики результати проведення аналізу впливу регуляторного акта, викладаються письмово згідно з додатком 1 до цієї Методики.

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, *оцінити важливість зазначеної проблеми*, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

В розділі I Розробник зазначає, що наразі в Україні *відсутні* єдині вимоги до територій, приміщень, обладнання, торговельно-технологічного устаткування, інвентаря агропродовольчих ринків.

У той же час, проектом наказу скасовуються Ветеринарно-санітарні правила для ринків, затвердженні наказом Головного державного інспектора

ветеринарної медицини від 04 червня 1996 року № 23, які закладені в основу проекту наказу.

При цьому, розробник обґрунтовано не доводить в чому полягає невідповідність цих правил до запропонованого регулювання та які проблеми виникають на цій підставі.

Крім того, у цьому ж пункті зазначено, що у 2018 році спеціалісти Держпродспоживслужби взяли участь у розслідуванні 163 спалахів гострих кишкових інфекційних під час яких постраждало 1899 осіб, у тому числі 1029 дітей та збільшилася кількість спалахів, які були пов'язані з об'єктами ресторанного господарства та торгівлі (31% від загальної кількості спалахів).

Однак, розробник не вказав яка саме кількість спалахів була зафіксована на агропродовольчих ринках України, що в свою чергу не дає можливість оцінити масштаб цієї проблеми.

Загалом, в АРВ до проекту наказу розробником не зазначено на вирішення яких проблем, розроблено даний проект регуляторного акта, не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, не встановлено її масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на які проблема має найбільший негативний вплив.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Натомість, в цьому розділі АРВ розробником не визначені цілі державного регулювання, що порушує принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей обмежився лише текстовим описом вигод і витрат держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

В АРВ розробником не наведено жодних *розрахунків* витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту постанови, так і внаслідок застосування альтернативного способу досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Під час розрахунку витрат на одного суб'єкта, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, враховані не всі витрати, яких вони зазнають.

Зазначене не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що

потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

При заповненні розділу VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником також не обраховані витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави.

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики таких як: *доцільність*, тобто обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми; *адекватність*, тобто, відповідність форм та рівня державного регулювання господарським відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив; *ефективність*, тобто забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави; *збалансованість*, тобто забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, визначених статтею 4 Закону, статті 5 Закону, в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, а також викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні проваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта, а також вимог статті 8 цього Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами).

Ураховуючи вищевикладене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Гігієнічних вимог для агропродовольчих ринків».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Ксенія ЛЯПІНА

